

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճեններ և տպածեկ նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share – copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt – remix, transform, and build upon the material

Ա. Կ.

ԸՆԾՐՂԱՆԼԱՐ ԱՐԱՄԵՆՏԱ ՊԻՐ ԶԱՍՊԱԳ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊՈՐՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԵՏՐՈՒԹ
1923

ՀՍՐԴԱՆԼԱՐ ԱՐԱՍԼՆՏԱ. ՊԻՐ ԶԱՄՊԱԳ

1917ին կիւնիւ հէնուող պաշտամագտա
օլուա՝ գարշը եազանըն կիւղէլիմ պաղարը
թիմարսըզըրդ եիզիւնտէն, կիւնիւնտէն է-
վէլ սարարապ սօլմագտա վէ պաղէլէրին
էլ ևա վէ էրիք աղաճարը իսէ, միւթատ օ-
լան ի մարտան մահրում օլուուպլարը սէ-
պէստէն, գուրումուչ վէ էօլիւ պիր հալէ
կէլմէքտէ իտիլէր: Նէֆսի գասապա իսէ,
թապիաթտա օլան ահէնկսիզ հալա հէմա-
նէնի կէօրիւնիւլոր իտի: Օրասը եսնումըշ վէ
շիւլէրէ թէհավվիւլ էթմիշ իտի: Պէօլիւք
պիր իարապէզար, հեյպէթի պիր ֆաճի՛է:
Պու եսնուզ իարապէզարըն տէօրթ էթրա-
ֆրնտա գըմըլտայան վէ ճիվիլտէյէն հայաթ
իսէ, քէնտի մուհիթիէրինտէն փէքտէ ֆարզ
լը տէյիլ իտիլէր: Ծնլարբնտա մատտի վէ
մանէվի հայաթը, պաղչէլէրին աղաճարը
կիափի գուրումագտա վէ հայաթա ըէվնագ
վէ շէվգ վէրէն շէցէր իսէ, սարը կիւլ եափ-
րագլարը կիափի պիրէր պիրէր տէօրիւլմէք-
տէ իտիլէր: Ահէնկսիզ թապիաթ ահէնկ-
սիզ էօմը:

Հարպը ումումինին իւչիւնճի սէնէսի խիթամա կէլմէքտէ իսի իսէտէ, սուլի վէ սէլամէթ խոպէրէրի էլան իշխոլմէմէքտէ իսի, վէ իշխոլէնէյինէ տախրտէ հիշ պիր էմարէ եօգ իտի, կիւնիէր պիրի պիրինի տահա միւտնիշ փաղա'ալար իլէ թա'զիպ էթմէքտէ վէ անկէրին իշինաէ եաշաեսն հայաթլար իսէ, ֆէփէլատէ պիր եիւք սրգ էթի ալիլընտա եզիլիյօր իտի, իշթէ պու խարապէգարտա, պու սէլիմսիդ մուհիթտէ Համեստուհի վէ անըն քիւչիք եավրուր Տիրան սագին օլմագտա իտիլէր:

Մէրգումէ հէնուղ պիր գաշ սէնէ էվէլ գասապանըն էննամուսլր վէ էրէ փի կէնձ էրինտէն պիրի օլան երուանդ իլէ էվէնմիշ իտի, Փաղաթ պու զըսսա միւտտէթ ուզուն վէ աճըլը թէճըիւպէլէր մէյտանա կէթիրմիշ վէ նիքեահ կիւնիւնին իսայալ վէ իւմիտէրի, սահրալարը էրգամ սալզամը միսիլլու պիրէր պիրէր նապէտիտ օլմուշ վէ օլ իքի թագէ հայաթըն իւմիտ զօնչէլէրի աշըլմատան սօլմաղա թէմայիւլ էթմիշ իտի. հարպը ումումի գաննն էտէրսին շու մէսուտ աշեանը մահվա գատար գաստ էթմիշ վէ մուվաֆֆագտա օլմուշ կէօրիւնիւյօր իտի: Ազ գագրթ զարփընտա լուսէնուպէմուրիւլէ թէշըիլ էտիպ, փէտէր օլմագ գապախթընա նախի օլան երուանդ, ապ սօնկրատա պիր ասքէր օլմուշ իտի: Ա իշթէ, նէման

իքի սէնէ գատար էվէլ մէրգում քէնտի գրյմէթլի քիւչիք եավրուսր Տիրան իլէ չօգ սէվտիյի վէ կէօվիւնէ պիրէ ինանմատըզը Համեստուհիյի, ագրապա վէ տօսթլարա պրագարագ, մէյտանը հարպա, աթէշլէր իշերսինէ կէթմիշ իտի: Ա'իլէսի իլէ օլտուզը սօնկ սա'աթլարընտա փէք միւթէ'սիր վէ մազմում իսի իսէտէ, ապա իւմիտսիզ տէյիլ իտի: Շու վէճն իլէ աիլէսինի օթէս լիյէ էտիյօր իտի: —

« Համեստուհի, ապա մէրգագ էթմէտ պու հարպ ուզուն սիւրէմէզ. սիւրսէ, սիւրսէ անճագ պիր սէնէ սիւրէր. սէն ալթը այտան պէնսի պուրատա պիլ, զիրա պէօյէ մէտէնիյէթլի, միւթէալլէմ վէ միւթէրազզը տիւվէլի մուազզամա, պու շէյթան իշինի տէվամ էտէմէզէր. շիւպհէսիդ, պու մէսէլէ գարփալէն հալ օլունուր:

Զավալլը սաֆ կէնճ:

Համեստուհի իսէ եաշլար իլէ տօլու օլան կէօվլէրինի անա աթֆ էտէրէք տէյօր իտի, « Ահ, ալթը այ զըսսա պիր միւտտէթմիշ, պէն շիմտիյէ գատար իրի հաֆթա այրըլըզա պիրէ փէք կիւճ թէհամմիւլ էտէպիլմիշիմ. հէմտէ պէն գտլափիմտէ էօյլէ հիսս էտիյօրում քի, սէն ալթը այտան պուրատա օլամայաճազարն. շու սօն հաֆթատա բույալարըմ փէք չօգ գարըշը:

Երուանդ իսէ, պիր ազ էվէլքի պէյան

Էթմիշ օլտուղը, Փէլսէֆէսինէ րազմէն,
միւթէսիր օլարագ եխւզիւսիւտէ էօթէ
չէվիրտի: Զիյատէ տուրաճագ վագրթ եօդ
իտի: Աէզգ մէմուրը անը աշաղըտան չա-
ղրմագտա իտի: Օ իսէ, շիմտի չանթասը
արգասընտա օլարագ, մինի մինի եավրու-
սընը պաղրնա պասարագ, թէքրար թէք-
րար եխւզէրինտէն, կէօզէրինտէն վէ
սաշլարնտան էօփտիւ, վէ մասումա իի-
թապէն տէտի: « Օղում, վալիտէն սանա
թէսիմ. պու էփտէ սէն էրքէքսին, սէն
մուհաֆրդպըն: » Հալա քէլամա գատիր օլ-
մայան Տիրան իսէ, կիւլիւյօր վէ փէտէ-
րինին սաշլարնը եօլույոր իտի: Պու
սէօզէրի իշտէն վալիտէ իսէ հէօնքիւր
հէօնքիւր աղլամագտա իտի: Երուանդ
մէրգումէյէ պիր սէօզ պիկէ սէօլէմէյէ
միւթէտիր օլմայարագ, տէլի կիափի մէր-
տիվէնտէն աշաղը էնտի վէ թէքրար թէք-
րար արգայա պագարագ կիթտի:

Մէրգում եօլտա քէնտի քէնտինէ
պէօյէ տէյօր իտի: « Եա Ռապպի, պու նէ
սուզիշի պիր մուֆարագաթ: Պէնտէ քէն-
տիմի փէք գուվէթլի պիր ատէմ զանն է-
տէր իտիմ. շիմտի իսէ, քէնտիմտէ զա'իֆ-
լիքաէն մատա պիր շէյ կէօրմէյօրում: Պու
նէ հէյաէթլի պիր աճը: » Ճան աճըսը իլէ,
« Եա' Ալլահ, զէվճիմի վէ էվլատըմը սէն
հիմայէ էլլէ » տէյէրէք տուա' էտէր իքէն,
արգատաղարնա եագաշմը վէ քէնտինէ

սէօլէյօրլար իտի: Պէօլէճէ օ ասքէրէ
կիթմիշ իտի:

Պու վագա'ա իւ գէրինէ իքի սէնէտէն
զիյատէ վագրթ միրուր էթմիշ վէ հալատա
երուանդ ավտէթ էթմէմիշ իտի: Անա, պա-
պա տոսթ վէ աղբապալար մախուֆ պիր
սիւրկիւն սէլինին էօնիւնտէ սիւրիւլէ-
նէրէք, չէօլէրէ գատար կիթմիջէր վէ
գաստի օլան պիր աթէշ իլէ քիւլէրէ թէ-
հավիվ էտէն, գասապանըն փէժմիւրտէ
պիր քէօշէսինտէ Տիրան վէ վալիտէսի
եաշամագտա իտիլէր: Շուրատա պուրա-
տա պիր աճիզէ, պիր ասքէր ամէլէսի
եաշամագ հագգը իշին միւպարէզէ էտի-
յօր իտի: Համեստուհի պիր ասքէր ա'իլէ-
սի օլուղը իշիւն, հալա վաթան թէսմիյէ
օլունան վերանէզարտա սաքին օլույօր ի-
տի: Ամմա նէ՝ գատար միւթէպէտալի պիր
հայաթ . . . :

Սիւրկիւն գօրգուսը իլէ հէր նէսի վար
իսէ սաթմըշ, վէ սիւրկիւնիւ թագիպ էտէն
եանղըն իսէ, անա պէնիմ տէյէճէք պիր շէյ
պրագմամըշ իտի: Պիր վարչա էքմէյէ
հասրէթ գալմըշ օլուպ հէր շէյ տէյիշմիշ վէ
եէնի պիր թարզը հայաթ պաշամըշ իտի:
Ամմա տէյիշմէյէն պիր շէյ վար իտի. Հա-
մեստուհի եինէ կիւզէլ իտի. պու զալիս
վագա'ալար անըն հիւնիւնիւ սոյամա-
մըշլար իտի: Ուզուն քիւրիխլէր ալա կէօգ-
լէր իւզէրինէ էնիպ գալգարգճա գարը-

սընտա օլանլարն տիգգաթրնը ճէլպ է-
տիյօր իտի: Ալ եանազլարը իսէ, հէր շէյէ
մալիք օլուպտա եինէ գանաաթսրդ օլան
գածուլարբնըն հասէտինի տավէլթ էտիյօր
իտի: Էկէր Համեստուհիի հիւսնիւնտէն
սոյմագ գապիլ օլա, էթրաֆրնտա իւշ
տէօրթ թանէ տէրհալ հիւճիւմէ հազըր օ-
լանլար վար իտի:

Օ կիւնկէրին էն պէօյիւք տավասը էք-
մէք տավասը օլուպ, կիւնտէն կիւնէ կէ-
փմ պահալանմագտա վէ ֆուգարա իսէ,
կէշիմ շաշգրնը օլմագտա իտի: Հիւքիւ-
մէթտէն վէրիլէն օթուզ զուրուշ մա'աշ
հի պիր եարասրնա տէրման օլմայօր իտի:
Իմտի քիւչիւք Տիրանը շուրատա պուրա-
տա պրագարագ, պազէն պաղ վէ պազէ
դազմազա, պազէնտէ չահաշըր երյգամա-
դա կիտիյօր իտի: Հէր քէս մէրգումէնին
իսմինի « Նամուլը կէլին » գօմուշ իտի:

Էյ վա՛ն քի, անըն տէրտլէրի եալընըգ
էքմէք գազանմագ տէյիլ իտի: Օ շիմտի
էնտի քէնտինի պէօյիւք պիր միւպարէգէ
գար: ըսընտա պուլույօր իտի: Շիմտիյէ
գատար սէպէպի իֆթիխարը օլան, հիւմնիւ
պու կիւն սէպէպի քէտէր ու էլէմ օլու-
յօր իտի: Գանտարմա վէ մէմուլար անըն
հիւմնիւ հազգընտա գօնուշույօրլար վէ
քէնտիսինին գափուլընըն էօնիւ ատէթա
պիր ճատտէ օլմուշ իտի: Հիշ եիւզէրինինի
կէօրմէտիյի քիմսէլէր, գափուլը էօնիւն-

տէն կէչիյօրլար իտի: Պու հալ իսէ, անը
միւզթարիպ զըլըպ, կէճէլէրի ույգուսընը
իխլալ իտիյօի իտի:

Գասապայա հաֆթատա իքի քէրրէ
փոսթա կէլմէքտէ օլտուղընտան, ճիւմիէ
ասքէր ա'լիլէրի, օլ կիւնլէրտէ հիւքիւմէթ
գօնազը էօնիւնտէ թօվիանմըշ քէնտի գո-
ճալարընտան մէքթուպ պէքլէրլէր իտի:
Հալպուքի, հարպտան էվէլ պու կէնճ գա-
տրնլար պուրալարա այագ պասմամըշ ի-
տիլէր: Պու հալ իսէ փէք արգուլանաճագ
պիր շէյ տէյիլ իտի, զիրա անլէր պու սու-
րէթտէ պիր չօգ քէօթիւ կէօզլէրէ վէ քիր-
լի սէօզլէրէ մարուզ գալցյօրլար իտի:
Երուանդըն մէքթուպլարը իշին գօնազա
էնէն Համեստուհի պիր չօգ կէօզլէրին
քէնտինի թագիպ էթտիյինի հիսա. էտիյօր
վէ դայրի միւթթալի պիր սուրէթտէ, տա-
խմա գօրգու իլէ օրայա էնիյօր իտի:

Պու ագշամտա եինէ Համեստուհի
մէքթուպլնը պէքլէր իքէն, իսմի օգուն-
տու: Մէքթուպ թէահիւլի իտի. օ սէ-
պէպտէն միւտիւրին օտասընա կիտիպ
իմզա էթմէլի իտի:

Մէմուր. « Համեստուհի, իշթէ սանա
զէվճինտէն պիր մէքթուպ, միւժտէմէ նէն
վէրէճէքսին. սանա պիր շէյ տէյէճէյիմ,
սէն սամուոլը պիր գատընսըն. սանա հիւր-
մէթիմ վար, փոսթա կիւնլէրի, պու գա-
րըըզգ գալապալըզգ արասընա էնմէ, օլուր

օլմազ հայտուալար սէնին հազգընտա դօնուշույօրլար, էկէր մէքթուալ կէլիրսէ պէն միւվէղզի իէ կէօնտէրիրիմ» տէտի:

Համեստուհի « Թէշքքիւր էտէրիմ, պէլիմ, Ալլահ էօմրէր վէրսին, » տէյէրէք էվէ տէօնտիւ: Զօգտան պէրու հասրէթլէ պէրէտիյի երուանդընըն մէքթուալընը խանիշլէ աշտը վէ տէրին հիսսիյաթլա օգուտը:

Սէվիլիւմ Համեստուհի,

Սայէի շահանէտէ սըհէթ ու աֆիյէթիմ պէր քէմալ տըր. ինշալլահ եազըն կիւնլէրտէ էվէ տէօնէրիզ: Հիշ պիր վէճն իէ բահաթսրդ տէյիլիմ, եալընը քէտէրիմ սիզէրսինիզ: Կէչէն ազգամ փէք ֆէնսա պիր ըիւյա կէօրտիւմ վէ հիշ ֆիքրիմտէն չըգմայօր: Ռույայը թաֆսիլաթր իէ պուրատա եազամամ, անճազ մէֆնումընը տէյէյիմ: Ռիւյամտա կէօրտիւմ քի էլիմտէ գար կիպի պէյազ պիր զանպագ վար իտի, վէ պիր չօգ քիմսէլէր, պու կիւզէլ չեչէի էլիմտէն գափմագ իսթէյօրլար իտի: Պէն գօշույօր իտիմ, անլէր թագիպ էտիյօրլար իտի: Պիլմէմ սօնունտա զամպաղը օնլարա վէրտիմմի, վէրմէտիմմի. Փագաթ էօյէ հիսս էտիյօրում քի վէրմէտիմ, ինշալլահ ուղուրաց պիր շէլ եօգ:

Մինի մինի Տիրանըն կէօվէրինտէն էօփէրիմ:

Պազի աֆիյէթտէ օլասընըգ

Սատրդ զէվ ին երուանդ:

Կէօգ եազարը իլէ պու մէքթուալը օգույան Համեստուհի եազանտան տահա էյի անկլամը իտի: Տիրան իսէ, աղլայան վալիտէսինէ թէ'աճիւպ իէ պագարագ, քէնտիսիտէ աղլամաղա պաշատը: Միւշ-ֆիգ վալիտէ ճիյէր փարէսինին կէօգ եաշ-լարընա ըուզի օլմայարագ, « Ահ, Տիրան, եավրում, իշթէ աղլամայօրում, կէլ ան-նէնին զուհազընա » տէտի: Օլ տէրաղուշ-տա չօճուգ պիւսպիւթիւն, վալիտէ իսէ գրսմէն տէրտէրինի ունութտըրլար: Քէզա-լիք մէքթուալ տախի անա գուվկէթ վէր-տի:

Ահգալ կիւն պէ կիւն տահա ֆէնս պիր հալ քէսպ էթմէքտէ, փէրուշանլը վէ աճըգտտ օլ նիսպէթտէ արթմագտա իտի: Տիրան էքմէք տէյու աղլամագտա, քէն-տիսիտէ գափու էօնիւնտէ օթուրմը, տալլըն տալլըն ուֆուղա սէյր էտէր ի-քէն, գասապանըն եիւզ պաշըսը օրատան կէչմէքտէ իտի: Համեստուհի տէրհալ ա-յազա գալգտը, պէյտէ քէնտինէ տողրու կէլմէքտէ իտի: Մէրգում անա, « Կէլին հանըմ, շուրատան պիր սօփուգ սու վէրի վէրիրմիսինիզ, » տէտի: Մէրգում իսէ, աթէշ կիպի իշէրի գօշարագ անա պիր պարտագ սու վէրտի: Պէլ թէքրար սէօզէ պաշայարագ.

« Սիզ ասքէր ակէսի սինիզ տէյիլմի,

գօճան նէրէտէ ասքէրլիք էտիյօր, մա'աշընը նիզամը վէրիյօրլարմը: Հէր նէյէ իհթիյամըն օլուր իսէ, կէլ պանա սէօլէ, ֆազաթ ժանտարմա տախրէսինտէն զիյտտէ էմէ կէլիր իսէն տահա էյի օլուր» տէտի: Օ արատա, վալիտէսինին սուրէթի օլան Տիրանտա մէյտանա կէլտի վէ եիւդ պաշը, «Մաշալլան, պուտա սէնին մի,» տէյէրէք էլինի չօճուղըն պաշընա գօտու: Չօճուգ իսէ անըն կիյյէթինտէն գօրգարագ աղլամաղա պաշատը: Եիւդ պաշը իսէ, «Աղլամա, օղում, պէն վալիտէնի ալմայօրում, սէնիտէ ինձիթմէմ, պա՛գ, սանա նէլէր վէրէճէյիմ,» տէյէրէք չըգարըպ պիր գաշ ֆընտըգ վէրտի: Եինէ Համեստուհիյէ տէօնէրէք, «Ա՛ն կէլին, սիզ նէ գատար կիւղէլսինիդ. եաղըգ տէյիլմի, պու կէնճիյէ, պու կիւղէլլիյէ,» տէտի վէ պըրագտը կիթափի:

Համեստուհի պու գօնուշըգտան վէք միւղթարիպ օլարադ իշէրի գօշտու պաշտան այտղա գատար քէնտինի պիր թիթրէմէ թութմը իտի: Իսթէմէտիյի պիր չօդ խայալլար Փիքրինէ կէլէրէք, քէնտինի գօրգուտույօղար իտի: Օլ կիճէ գօմշուսը օլան իխթիյար գատընա բիճա էթտի քիքէնտիսի էլէ պէրապէր եաթսըն:

Պիր հաֆթա սօնկրա այ պաշը օլմա-սը հասէպիյէ ճիւմիէ ասքէր ախէլէրիտէ, իւչ այտան պէրու արմատըլլարը մա'աշ-

լարընը ալ մագ իշիւն հիւքիւմէթ գօնաղընա էնախէր: Համեստուհիտէ անլէրին տրասրնտա պուլունույօր իտի: Ժանտարմա տա'իրէսի միւլիյէ տախրէսինտէն աղ ուղագտա օլուպ, պաղչէտէն վէք էյի սէցը օլունապիլիր իտի: Եիւդ պաշը գատընլարը օրատա կէօրտիւյիւ կիափի, քէնտիսիտէ միւլիյէ տա'իրէսինէ կէլմէյէ պաշատը: Տէր հալ պիր թագըմ կէվէղէ գատընլար իլէ խաֆիֆ շագալար էթմէյէ պաշատը: Ամմա օնուն կէօզիւ, ավը իւղէրինէ պագան գարթալ կիափի, Համեստուհինին իւզէրինտէ իտի: Պիր տագիգէ Համեստուհինին եամնրնտան կէշտի վէ օնա տօգանատը: Պիչարէ գատըն տահա ֆէնա սուրէթտէ գօրգմաղա պաշատը: Գատընլար կիւլէր վէ շագալար եափար իքէն, մալ միւտիւրիւ օտասընտան տըշարը չըգտը վէ, չէօլէճէ սէօլլէտի.—

«Եիւզսիւդ գատընլար, տէֆ օլունըգ շուրատան, սիզէ վէրէճէք փարամըզ եօգ. սիզ գօնալարընըզը ասքէր մի պիլիյօրսընըզ. անլէր չօգտան օրտույը թէրք էթմիշտիրլէր. օնլար գաշագ տըրլար. նաֆիլէ պէքրէմէյինիդ, տէֆ օլունուզ կիտինիդ: »

Գատընլար իսէ, շուրատան պուրտան ոլիր իքի սէօդ իլէ մուգապէլէ էթտիրտէն սօնկրա, եինէ պէքրէմէքտէ տէվամ էթտիլէր: Պիր սա'աթ սօնկրա եիւդ պաշը վէ մալ միւտիւրիւ տըշարը չըգտըգլարընտա

գատրնլարը կէօրտիւլէր վէ մալ միւտիւրիւ իսէ եիւզ պաշրյա շէքեայէթէ պաշլար, վէ հէման օրատա տուրան նէօվպէթ-ճի ժանտարմայա էմր օլունտը քի, պու կեափուր մամալարընը մէրտիվէնտէն աշաղը տէօքսիւն, անձագ քի եիւզ պաշը նէֆէրին գուլաղընա պիր շէյ ֆըսըլտատը: Նէֆէր հիտէթ իլէ քէնտի իշինի եափուր իքէն, Համեստուհիյէ, « Սէն պէքլէ, » տէտի:

Ազ սօնկրա մալ միւտիւրինին ուշադ տըշարը չըգարագ, « Կէլին, սէնի միւտիր պէյ իսթէյօր, » տէտի: Համեստուհի տախի, պաշընտա օլան եազմասը իլէ եիւզլէրինի գափայարագ իշէրի կիրտի վէ պիր թէմէննա էթտի:

Մալ միւտիւրի, « Կէլին, սիզէ մա'աշընըզը վէրէճէյիմ, ֆազաթ պու լութֆ իշիւն եիւզ պաշը պէյէ մէտեռնունընրզ. պէյ սիզին իշիւն թէփասիւթ էլլէտի. եիւզ պաշըմբզ տախմա վէփաքեար պիր զաթ տրր: Տէմէք հաճէթ տէյիլ քի սիզտէ պէյի մէմնուն էտէրսինիզ: ինսանլար պիրպիրինէ եարտըմ էթմէք մէզիյէթի իլէ միւթթասըֆ տրրլար: էֆէնտինին խըտմէթճիսի եօգ, սիզին կիպի պիր կէլինէ չօգ իհթիյաճը վար, » տէտի:

Պու անէ գատար սէտիր իւզէրինտէ պիւքիւթ օթուրան եիւզ պաշը, « Կէլին, պէն թիթիզ պիր տաէմիմ, հէրքէսին փի-

շիրտիյինի եէյէմէմ վէ հէրքէսին եըլգատըլընը կէյէմէմ: Պէն էլի, այաղը թէմիզ պիր գատըն իսթէյօրում: Պիր գազթտան պէրու սանա տիգաթ էթմէքտէ իմ, վէ սիզի հէր վէճ: իլէ մագսէտէ մուվաֆֆը կէօրիւյօրում: Սանա աճըրըմ, հիւքիւմէթ գափուկարը վէ փօսթախանէ օտալարը սէնին իշիւն տէյիլ տիր: Կէլ պէնիմ էվիմէ, էվին կիպի եէ, իչ, օլ քիւչիք թէրէսի տէ պէրապէր կէթիր: Նա՞սըլ, պէօյէ էյի օլմա՞զ մը, » տէտի:

Համեստուհի գօրգագ տուտագլարը արասընտան պիր շէյ մըրըլտանտը վէ պիր թէմէննա իլէ տըշարը չըգտը. Փազաթ նէրէյէ պաստըլընը պիրմէյօր իտի: Թէքրինտէն իսէ պէօյէ տէյօր իտի. « Ահ, եա Ռապպի, պու նէ ֆէլաքէթ քի պէնիմ պաշըմա կէլտի. պէն նէ կիւնահքեար, նէ պիշարէ պիր գատընըմ: »

Ագշամ օլտու վէ գալպի իւզէրինէ պասան պու պէօյիւք մէսէլէյի էվինտէ օլան իսթիյար գատընա սէօյէտի վէ անտէն նասիհաթ պէքլէտի:

Իսթիյար գատըն. « Այ էվլատըմ, պու ասը հիչ պիր ասրա պէնկզէմէզ: Պէն շու եաշըմա կէլտիմ վէ պէօյէ կիւնլէր կէօրմէտիմ: Պազսանէ, հէր թարաֆտան գրթալ սէպէրի վէ աճըրգ թէհտիտէրի իշիտիլիյօր: Պէնիմ ագլըմ հիչ պիր շէյ քէսմէյօր: Սէն կէնձ պիր կէլինսին, պիր գօճան

վար, Ալլահ պիլիր, եա սաղ տըրը, եա սաղ տէլիլ. Էվինտէ պիր փարչա էքմէյին եօդ. սէն պիլիրսին, ամմա պանա կէլիրքի, եիւզ պաշրնըն էվինէ կիտէր խէն չօճուղըն վէ սէնին ճանընը գուրթարրասըն, » տէտի:

Համեստուհի. « Ահ, մայրիկ սէն նաս-սըլ պանա պէօյլէ պիր նասիհաթ վէրէպի-լիրսին: Ճան գուրթարմագ . . . նիշիւն տէմէյօրաըն քի ճանընը, նամուլաընը սաթ. պէն սէնի վալիտէմ եէրինտէ պիլիյօր ի-տիմ, վէ սէնտէն գուվվէթ պէքէյօր ի-տիմ, » տէտի:

Իխմիյար գատըն պիր ազ խըրս իլէ. « Պէնիմ զարարնա պիր շէյ տէտիյիմ եօդ. նասըլ պիլիրսէն էօյլէ ետի. » տէտի վէ հէման օնու պրագրպ, էվինէ կիթտի:

Օլ կէճէ Համեստուհինին կէօվլէրի ույգու կէօրմէտի: Անըն խայալը էօնիւն-տէ իքի քիմսէ տուրմագտա իտի, եիւզ պաշը վէ Երուանդ: Մէրգումէ քէնտի քէն-տինէ, « Էպէտէ՞ն, Երուանդըրըմա սատա-գաթսրգ օյմայացաղըմ: Ահ, Երուանդ, Եէր-ուանդ, շիմտի րույանըն մանասընը տա-հա էլի անկլայօրում. սէնին զանպաղընը, սէնին Համեստուհինի էլինտէն գավիմաղա չալրշյօրլար: Ահ, նէրէտէսին, պու կէճէ, պէնիմ պու հալլէրիմ, սէնինտէ ույգունը իխլալ էտիյօրմը. էմին օլ, սէնին Համես-տուհին զանպագ կիափի փաք վէ թէմիզ գալածագ. օլ կիւզէլ, օլ գէնկին մէմուրլար

կիւզէլ, եէշիլ կէօրիւնէն ըսըրդան օթլա-րընա պէնկգէրլէր. անլէրին տա'իմի իշի ըսըրմագ տըր, » տէմէքտէ վէ աճը եաշ-լար տէօրմէքտէ իտի:

Միւզթարիպ պիր կէճէտէն սօնկրա, փարլագ պիր սապահը գարշըլատը: Օլ կիւն կիրակի օլմասը հասէպիյլէ, էօյլէ սօնու միսիօնէր մէքթէպինտէ իճրա օլու-նան վազ խըզմէթինէ կիթտի: Հալպուքի չօգտան պէրուտէ պու խըզմէթէ կիթմէ-լի թէրք էթմիջ իտի:

Վա'իգէ հանրմ, « Պէնի գալ էթախյին-տէ ալմուն կիպի չըգաճաղըմ. » այէթի քէլիմէսի իւզէրինէ խայլը սէօյլէտիքտէն սօնկրա, վազընը շու վէճճ իլէ խիթամա կէթիրտի:

« Էյ կէնճ կէլինլէր, պիլի՛րմիսինիզ քի էրմէնի ա'իլէ հայաթը տա'իմա մուգատ-տէս օլմուշ տըր: Նիշ տիւշիւնտիւնիւզմի քի ասրլարտան պէրու վէ հաթթա մաղ-տուր պիր հալտէ էրմէնիլէր պիրտէն զի-յատէ էվլէնին միլլէթլէր արասընտա եա-շամըշ էրէն, հիշ պիր էրմէնի, անլէրէ իմ-թիսալ էտէրէք, քէնտի ա'իլէսի իւզէրինէ պիր տահա կէթիրմէմիշ, վէ փէք շէրի սէ-պէտտէն մատա հիշ պիր սէպէպլէ, հիշ պիր էրմէնի քէնտի ա'իլէսինի թաթլիգ էթմէմիշ տիր: Խաթըրընըզա կէլի՛ր միշ քի, պունտան 1500 սէնէ էվվէլ, պիզիմ վա-լիտէլէրիմիզ հէման սիզին պուլունտըզ-

նրգ պու հալ ու վազիյէթտէ պուլունտը-
լար: Աճէմլէրին միւպալաղար վատլարը,
փարլագ հէտիյէլէրի վէ հաթթա հէյպէթի
թէհտիտէրի օլ վագ գատընլարը քէնտի
խմէթ վէ իփֆէթէրինտէն սափտըրամա-
տը: Ծնլար թէճրիւպէ օլունտուլար, ֆա-
գաթ թէճրիւպէտէ ալթուն կիպի չըգու-
լար:

«Եինէ շու հիքեայէյէ տիգգաթ էտի-
նիդ: Զօգ սէնէլէր էվէլ, էրմէնի վատի-
շահլարնտան Տիգրան վէ անըն գրալիշա-
ուր, Աճէմիսթանա էսիր տիւշաբւէր: Տիգ-
րանը էն զիյատէ միւլզթարիպ էտէն խու-
սուս գրալիշամըն Աճէմ սէրայնտա պու-
լունմասը իտի: Պէօյիւք ֆէտաքեարլըգ ի-
լէ անը գուրթարըպ էվէ տէօնէր իքէն,
Տիգրան խանըմընա խիթապէն, Աճէմ վա-
տիշահընըն սալթանսաթ վէ տարաթընտա
էն զիյատէ տիգգաթընը ճէլպ էտէն նէ
իտի, տէտի:

Գրալիշա «Հիշ պիր շէյ տիգգաթընը
ճէլպ էթմէտի,» տէտի: Փատիշան հայ-
րէթլէ, «Աճա'իպ, նէ տէմէք իսթէյօրուն:
Գրալիշա.— «Միւլթէհայլիր օլմայընըգ,
վատիշահըմ, պէնիմ կէօգիւմ վէ կէօն-
լիւմ պէնիմ սէփտիյիմ ատէմ իւգէրինտէ
իտի վէ օնտան մատա պիր շէյ կէօրմէ-
տիմ,» տէտի:

«Հէմշիրէ հանըմլար, իշմէ սիզին տա-
մարլարընրզտա պէօյէ վագ վէ խալիս

պիր գան ճէվէլան էտիյօր: Ասրլարտան
պէրու սիզին միրասընըգ պու օլմուշ տրը:
Էլեէօվմ քէնտի նամուլարընը վիգայէ ի-
շիւն, շուրատա պուրատա էօիւմիւ թէր-
ճին էտէնէրին հիքեայէլէրինի իշտիյօ-
րուզ: Միզին ղըպթէ էտիլէճէք պիր հա-
լինիդ եօգ իսէտէ, միւրկիւնլէրտէն գաթ
պէ գաթ բահաթսընըգ: Եինէ սիզին գո-
ծալարընըզըն խաթըրը իշիւն քէնտինիզի
+ վագ սագլայընըզ: Օնլար, մանզա սիզի
գուրթարմագ իշիւն քէնտիլէրինի կէօնիւլ-
լէ ասքէրլիյէ թէսիմ էթաիլէր, վէ պու
կիւն անլէր, պին պիր թէհիքէ ալթընտա
սիզին խայալընըգ իիէ հայաթը սէրամլա-
յօրլար: Պէօյէ պիր մուհապպէթէ սատա-
գաթմարզ նա՞սըլ օլապիլիրսինիզ:

«Եինէ, պիզիմ թալիմիմիզ, տինիմիզ
պիզտէն պունու թալէպ էթմէզ: Պիզիմ
տինիմիզին համիսի տէյօր: — Միւթէզատ-
տիմինէ զինա էթմէյէսին տէնիլտիյինի ի-
շիթտինիզ, Փազաթ պէն սիզէ տէրիմ քի,
շէնվէթլէ պագան պիլէ գալալինտէ զինա
էտէր: » Պէօյէ իշինտէ պէօյիւյլւպ փէր-
վէրտէ օլունտըլըմըգ պիր հայաթը տի-
նիյէյէ նա՞սըլ գարը իշէյէպիլիրիզ: Ճէ-
նապը Ալլահըն հուզուրընտա նասըլ պու
տէնաէթի իրմիքեապ էտէպիլիրիզ: Էկէր
Ալլահա օլան Փարզ վէ վազիյէթիմիզի
տէյիշիր իսէք, հէր ալշագլըլըր իրթիգապ
էտէճէյիմիզէ էմին օլալըմ: Իմտի թէրըար

Սէմավի Փէտէրէ եագլաշալըմ վէ Անտէն գուվէթ վէ Բնայէթ թալէպ էտէլիմ զիրա պու մագուլէ թէճրիւպէյէ անճադ տուա վէ օրուճ իլէ դալէպէ չալբնըր: Էլհասրլ, Էյ սէվկիւլիւ կէնճ հէմշիրէլիրիմ, միլի խսմիմիզ, գօճալարըմըզն մուճապպէթի վէ տինիմիզին փագըզը նամինա նամուսըմըզը վիզայէ էտէլիմ: Պաշտա կէղէն նամուսըմըզը այտպար ալթընտա չամուրլար իլէ միւլէվիւ էթմէյէլիմ: Էօլէլիմ փագաթ նամուսըմըզ իլէ էօլէլիմ: էվիթի, թէճրիւպէ փօթասընտան ալթուն կիպի կէշէլիմ: »

Համեստուհի պու սէօզլէրտէն փէք միւթէսիր օլմուշ իտի: Էօլէ հիսս էտիյօր իտի քի կէօյէ պունլարըն ճիւմէսի քէնտինին շախսընա խիթապէն սէօյէնմիշ վէ հաթթա կէօզլէրի եաշլար իլէ տօլու օլարագ գալպինտէ պէօյիւք գարարլար էթմէյէ պաշլատր: Խպատէթտէն սօնկրա վահղէ հանրմ ճիւմէսի իլէ էլլէշմէքտէ վէ հալ ու խաթըրլարընը սօրմագտա իտի: Սրրա Համեստուհիյէ կէլինճէ՝ անըն էփնի գուվէթիճէ սրգաը վէ էնկին պիր փէրտէ իլէ, « Ճէսուր օլ Համեստուհի, » տէտի:

Պու գագա'անըն իւզէրինէ պիր գաչ այ տահա միրուր էթտի: Հարաը ումումի իսէ, եէնի թախրիպաթ, եէնի գուրպանլար իլէ պիթմէզ սուրէթտէ տէվամ էթմէքտէ

իտի: Երուանդտան մէքթուպ քէսիլմիշ վէ պիրտէ էօլմիւշ տէյու պիր շայիէ տէվիւրան էթմէքտէ իտի: Եիւզ պաշը իսէ թագիպէ կիթմիշ օլտուղընտան օրթալըգ պիր տէրէճէ սիւքիւնէթ քէսպ էթմիշ իտի: Տիկէր ճիւէթտէն, քէնտինէ հէմսինն օլան պիր իքի գատըն, պաշտան չըգմագտա վէ Համեստուհինին իսէ, ահմագրղընա կիւլմէքտէ իտիլէր: Անլէր տէտիլէր, « Եահու, սէն չօգ ահմագ պիր գատընսըն, նիշին շունուն, պունուն խըզմէթինի կէօրիւյօրսըն: Կէջիմին տահա գօլայ պիր եօլու վար իքէն, նէ սէպէպէ պէօլէ սէֆայէթ չէքիյօրսըն: Կէնճլիյինէ, կիւզէլիյինէ եազըգ: »

Համեստուհի իսէ, « Թագաթ հէմշիրէլէր, նամ սըլ ինսանա վէ Ալլահա գարը պու կիւնահը իրթիքեապ էտէպիրիմ » տէտի:

Անլէր կիւլէրէք վէ այաց իլէ, « Կիւնահ, կիւնահ, նէ տէմէք: Սէն եաշամանըն եօլունը պուլ պէօլէ կիւնլէրտէ եաշայանլարա արզու սիւ'ալ եօգ: Սէնին տույլուլարըն էսքի գաֆա լաֆլարը արր: Պիզ սանա տօսթանէ սէօյէյօրուզ, զաթէն գօճանտան խապէր եօգ, էվինտէ էքմէք եօգ, չօճուղըն արգասընտա էլափսէ եօգ. նիշին Փուրսաթը զայպ էտիյօրսուն: Եիւզ պաշը պէյ սէնի փէք իսթէյօր. Թագիպէն ավտէթ էտէր իսէ, նէր հալ խըզմէթինէ կիրմէլիսին, » տէտիլէր:

Համեստուհի ֆիքրի կէվշէմիշ օլարագ էվէ կէլտի վէ քէնտի քէնտինէ, պու կիւն լէրին սօնու կէլմէյէճէք, արգատաշարըն տէտիյի պէլքի տօղրու տըր. եիւզ պաշընըն էվինէ կիրէրսէմ, պէլքի օլապիլիր, » տէտի:

Ագշամ իւսթիւ արդըն, եօրդուն, փաշավրալար իշխնտէ էվէ տէօնէն փալիտէսինի կէօրէն Տիրան, սէյիրտիպ, փալիտէսինին պօյնունա սարբարագ. « Ահ մայրիկ պէն պէօյիւր իսէմ, շու գոմշունըն օղու կիւպի պիր մէքքէպ ալրպ, հէր կիւն օտունա կիտէճէյիմ վէ օնուն փարասը իլէ չօգ էքմէք ալաճաղըմ վէ սանատա պիր գաթէլափիսէ եափաճաղըմ հա, պիրտէ եիւզ պաշընըն գրլըճը կիւպի պէլիմէ պիր գըլըճ թափաճաղըմ. օ դէման քիմսէ պիզէ կէլէքզ վէ էվիմիզին էօնիւնտէն կէչէմէզ, » տէտի:

Պու սէօղէր Համեստուհինին գալպինէ օգ կիւպի սափիանմաղա պաշլատը վէ չօնուղա խիթապէն. —

Ահ, էվլատըմ, պէլքի կիւնլէր կէլէճէք քի պանա փալիտէ տէմէյէ ութանաճագըն. ինթիմալ իսմիմի պիլէ զիքրտէն հիճապ էտէճէքսին: Պէլքիտէ թագընտըլըն գրլըճ իլէ իլք տէփա պէնի էօլաիւրէճէքսին, » տէտի:

Սինի մինի Տիրան պու սէօղէրտէն պիր շէյ անկլամայօր իտի: Անձագ պիր

տահա վալիտէսինին աղուշընա աթըլտը վէ « մայրիկիմ, պէն սէնի պուրատան իսթանպօլա գատար սէվէրիմ, » տէյէրէք, սըճագ պիր սուրէթտէ էօփտիւ:

Համեստուհի, պու սըճագ պուսէլէրին ալթընտա պալ մումու կիւպի էրիտի վէ հէլավէթի պիր սէս իլէ. —

Ագըլլը եավրում, սէնին մուհապպէթին իշխն պէնտէ ագըլլը օլաճաղըմ, տէտի:

Զանն էտէրսին Տիրանըն մուհապպէթի քէնտինի տէրին գույուտան չէքէն պիր սիճիմ իտի: Հէմ գուրթարմագ իշխն չէթիյօր, հէմտէ ինճիտիյօր իտի:

Եիւզ պաշը թագիպտէն ավտէթ էյլէտի, Համեստուհինինտէ տէրտլէրի թազէլէնտի:

Էրթէսի կիւն պիր իլան չըգտը քի եիւզ պաշը ժանտարմա տա'րիէսինտէ պիլ ճիւմլէ ասքէր ա'լիլէրինի իսթէյօր: Պու գալիլ իլանլար, տա'խմա պու պիշարէ գատընլարը տէհչէթէ տիւշիւրիւր իտի: Կիթտիլէր, պէլքի օնունճը տէֆա օլարագ եիւզ պաշը նուֆուսլարընը գալէմէ ալտը: Համեստուհիի իսէ էն սօնա պրագարագ, անա խիթապէն. —

« Խընզըր կէլին, տահա պէնիմ իսթէտիյիմի եափիմատըն: Սէնի նէ գատար գայըրյօր իսէմ, սէն օլ գատար շրմարըյօրսուն: Պէն սէնի զօր իլէ տէ կէթիրէպիլի-

ըիմ, ֆագաթ պէն ալշագ պիրի օլմատըզըմ
իշխն սանա պիր էֆէնտի կիպի մուամէ-
լէ էտիյօրում։ Արթըգ սապըրըմ գալմատը,»
տէտի։ Պիրտէ ափանսըզ փէրտէսին տէ-
յիշէրէք. « Նէ տէրսին, կիւզէլիմ, նէ զէ-
ման հագիր խանէյի թէշըփ պույուրա-
ճագսընըզ։ »

Համեստուհի.— « Պիլմիմ, պէն սիզի
մէմնուն պրագամամ, պէն փէք օ դատար
նազիք շէլէր պիլմէմ։ »

« Ա! անըն իշխն ասլա մէրագ էթմէ-
յինիզ, պէնիմ էօնիւմէ սրճագ պիր սու-
պիրէ գոսանըզ, հիչ շամաթա չըգարմամ.
Խօշ էօնիւլ իլէ իշէրիմ։ Հէմտէ եէմէյէ մէ-
սուլ Մարիամ տուտու վար. սէն խըզմէթ-
ձի տէյիլ խանըմ օլաճագսըն, » տէտի։

Համեստուհի պիրճիւմլէ ձէսարէթինի
թօփլայարագ. « Պէլ, սիդ պիր ասքէրսինիզ
պիզիմ գօնալարըմըզա պու կիւն տէվ-
լէթ օրտուսընտա ասքէր տիրլէր. Պու կիւն
սէն պիզիմ համիմիզ, մուհաֆըզըմըզ վէ
հաթթա պապամըզ արնըզ։ Պէօյէ պիր
թէքլիֆտէ նասըլ պուլունա պիլիրսինիզ, »
տէտի։

Եիւգ պաշը.— Գա՛նը օլսուն սիզին կի-
պի միլէթ։ Տա՛իմա մուզապէլէ, տա՛իմա
միւճատէլէ էտէրսինիզ։ Իշթէ թամմ պու
սէպէպտէն տիր քի պաշընըզա պու գա-
տար ֆէլաքէթլէր կէլիյօր, ֆագաթ քիմ
անլար։ Սիզ էրմէնիլէր ապտալ պիր միլ-

լէթ սինիզ։ Ամմա պունտան պէօյէ պու
զուրուր վէ ինատտա տէվամ էտէմէյէ-
ճէք սինիզ. զիրա արթըգ պիզ էրմէնի տա-
վասընը նալլ էթմիշիզ վէ սիզ պիզիմ քէյ-
ֆիմիզէ ալէթ սինիզ։ Սէն, ագլընը պաշը-
նա թօփլա վէ էրմէնիլիքտէն իւմիւտինի
քէս։ Սօն պիր սււալ. եարըն կէլէճէքմի-
սին։ »

Զավալը գատըն ճանընը աղզընա ա-
լարագ՝ էնկին պիր փէրտէ իլէ. « Խայր, »
տէտի։

Եիւգ պաշը փէք խըրսլանմըշ օլարագ,
« Վալահ, պիլլահ, եարըն սէնի քէօյէ
սէվգ էտէճէյիմ, վէ կէօրէճէքսին, օրատա
սանա նէլէր օլաճագ. Տէֆ օլ շուրատան,
աղ սօնկրա վէսիգէնի կէօնտէրիրիմ, » տէ-
տի։

Համեստուհի, կէօղէրի եաշ իլէ տո-
լու վէ գալպի գապարմըշ օլարագ էվէ
տէօնտիւ. Մէրգումէ էօյէ հիսս էտիյօր
իտի քի կէօյա տիւնեա երգըլմըշ վէ քէն-
տիսիտէ օնուն ալթընտա գալմըշ։ Պիւ-
թին էօմրիւնտէ տահա պէօյէ զարան-
լըգ պիր հալէ թէսատիւֆ էթմիշ տէյիլ ի-
տի։ Քէնտի քէնտինէ պիր ճէհէննէմ օլ-
մուշ իտի։ Շիմտի նէ էթմէլի վէ եա նէ
էտէպիլիր իտի։

Հէման օ սըրատա, պիր ժանտարմա
սէվգ վէսիգէսինի կէթիրտի վէ Համես-
տուհիյէ ուզատարագ շէօյէ տէտի. —

Եիւզ պաշը պէյ պուշուրառու քի էկէր ֆիք-
րինի թէպտիլ էտիպ պու կիւն պէնի կէօ-
րիւր իսէ քէնտինի ափվ էտէրիմ:

Սէֆիլ գատըն էօմրտէ թէսատիւֆ օ.
լունաճագ էն կիւճ պիր նօգթատա պու-
լունուզօր իտի: Շիմտի հայաթընա, տիւն-
եա ախրէթ փէք ալտագասը օլան պիր ին-
թիսապտա պուլունմալը իտի: Պիր թա-
րաֆտան քէօյէ, սէվդ օլմագ, թանըշտան
տօսթտան ուզագ պիր թագըմ ճանավար-
յար արասընտա պուլունմագ, քէնտինի
տէկի էտիյօր իտի: Տիկէր թարաֆտանտա
եիւզ պաշընըն քէյֆինէ իրզմէթ թասավ-
գուրը վիճուտընը իյնէլէյօր իտի: Տահա
ֆէնասը գարանլրգտան էվէլ, պու իքի
շէրրին քիւչիւյիւնիւ ինթիսապ էթմէլի ի-
տի, ամմա քիւչիւյիւ հանկըսը իտի. իշթէ
պունը թէմնիդ էթմէք գոլայ տէյիլ իտի:

Հէման օրատա իքի գատըն եանընա
կէլէրէք, «Փա՛, Համեստուհի, եշիթտինմը
տէյօրլարքի եիւզ պաշը հէփ ասքէր ա՛ի-
լէլէրինի քէօյլէրէ սէվդ էտէճէք իմիշ: Պու
նէ փիւսկիւլիւ պէլա քի պաշըմըզա կէփ-
յօր: Եքսիյիտէ պու գալմըշ իտի: Համես-
տուհի, տօղրուսը պունլարըն հէփ սէպէ-
պի սէն սին: Նիշիւն պիզիտէ պէօյէ ա-
թէշէ աթըյօրսուն: Էկէր եիւզ պաշընըն
սէնտէն պիր իսթէյի վար իսէ եափ վէ սէ-
նին չամուրըն պիզիմ իւզէրիմիզէտէ սըշ-
րամասըն, » տէտիքտէն սօնրա պրագըպ

Կիթտիլէր:

Արթըգ Համեստուհիյէ էտէճէք գալ-
մամըշ իտի. քէնտինի շէրէֆսիզիյէ, կիւ-
նահա թէսլիմ էժմէլի իտի:

Պիրտէ քիւշիւք Տիրան էլինտէ պէյազ
պիր զամպագ օլարագ իշէրի կիրիպ տէ-
տի, «Մայրիկ, մայրիկ, պագ շու կիւզէլ,
պէյազ չիչէյէ, սիյահ եանըգլար վէ ըսըր-
ղանլար արասընտա պուլտում» :

Համեստուհի նէշէսիզիքլէ, «Հայտէ,
չօճուղըմ, կիթ օյնա, պէն պիր եէրէ կի-
տիպ կէլէճէյիմ», » տէտի: Ֆագաթ սիյահ
եանըգլար արասընտա պիթէն զամպագ-
տա Փիքրինի իշղալա պաշատը:

Ժանտարմա տա՛իրէսինին եօլու եա-
նըգ պիր քիլիսէ ճիվարընտան կէշիյօր ի-
տի: Համեստուհի եանմըշ վէ սատէճէ
տէօրթ տիվարը գալմըշ օլան քիլիսէնին
եանընա կէլտիյի կիպի, ղայրի միւթթալի
օլարագ տուրտու: Պիր անտէ ֆիքրինտէ
սէնէլէրին խաթիրէլէրի թէքէրրիւր էթտի:
Սէնէլէր էվէլ, քէնտիսի տահա մասում
պէպէք իքէն, վալիտէյին քէնտինի վափ-
թիգ միւնասիպէթի իլէ պուրատա Ալլա-
հա վագֆ էթմիշէր իտի: Պիրագ սօնկըա,
եինէ պուրատա, Յիսուս Քրիստոսու քէն-
տինէ խէլասքեար ինթիխապ էտէրէք, պու
քիլիսէյէ աղա օլմուշ իտի: Հէման պու-
րատա նիքեահ այնինտէ գօճասընա, ի-
թա՛մթ, էմնիյէթ վէ սատագալթ նամընա

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653047

